

Eiropas atveseļošanās un noturības mehānisms

Agnese Dagile

Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā vadītājas vietniece

2021. gada 23. aprīlis

Eiropa iedarbinājusi «smago artilēriju»

No krīzes vadības uz ekonomikas stimulēšanu

**2020:
Krīzes vadība**

Atbalsts no valstu budžetiem

SURE

CRII

vakcīnu iepirkumi

medicīnas aprīkojums

valsts atbalsta noteikumu mīkstināšana

ierobežojošo pasākumu saskaņošana

...

**No 2021.gada:
Ekonomikas stimulēšana**

ES daudzgadu budžets &
Atveseļošanas un noturības plāns

Seši pīlāri

Atveseļošanās un noturības mehānisms

Zaļā pāreja

Digitālā pāreja

Sociālā un teritoriālā
kohēzija

Vieda, ilgtspējīga un
iekļaujoša izaugsme

Veselība, ekonomiskā,
sociālā un institucionālā
noturība

Atbalsts nākamajām
paaudzēm

Cik liels ir liels? ES-27 nākotnes daudzgadu budžets būs esošais x 2, investīcijas jāīsteno ātri

KOPĒJAIS BUDŽETS 2021.–2027. GADAM

KOPĀ 1824,3 miljardi eiro

Latvijai: ~1,82 miljardi, no kuriem 37% - zaļiem, 20% - digitāliem projektiem

1074,3 miljardi eiro

Daudzgadu finanšu shēma

ES 7 gadu budžets

750 miljardi eiro

NextGenerationEU

Covid-19 atveseļošanas pasākumu kopums pirmajiem gadiem

750 miljardi eiro

- 390 miljardi eiro dotācijās
- 360 miljardi eiro aizdevumos

Finanšu tirgos piesaistītais kapitāls

Latvijai: ~4 miljardi, no kuriem 30% - zaļiem projektiem

Atveseļošanās: Reformas un investīcijas

Reformas: Valstu specifiskās rekomendācijas

Investīcijas: videi draudzīgā, digitālā, iekļaujošākā un noturīgākā ekonomikā

Reformu rekomendācijas Latvijai, 2019/20

- **Nodokļi.** Samazināt slogu nelielu ieņēmumu saņēmējiem un uzlabot iekasēšanu.
- **Sociālā politika.** Uzlabot minimālā ienākuma pabalstu, vecuma pensiju un personu ar invaliditāti ienākumu adekvātumu.
- **Prasmes.** Paaugstināt izglītības un apmācību kvalitāti, īpaši – zemāk kvalificētajiem un darba meklētājiem, stiprinot profesionālo izglītību un apmācības un mūžizglītību.
- **Veselība.** Uzlabot veselības aprūpes sistēmas noturību, pieejamību, kvalitāti un izmaksu efektivitāti, ieguldot papildus finanšu un cilvēku resursos.
- **Pārvaldība.** Stiprināt publiskā sektora atbildību un efektivitāti, īpaši – vietējās pašvaldībās un valsts kapitālsabiedrībās un veicināt interešu konfliktu novēršanu.
- **Investīciju politika.** Koncentrēt investīcijas uz zaļo un digitālo pāreju, inovācijām, pieejamiem mājokļiem, ilgtspējīgu transportu, tīras enerģijas ražošanu un izmantošanu, energoefektivitāti un reģionālo atšķirību mazināšanu. Fokusēties uz augstas gatavības projektiem.

Atveseļošanas un noturības plāni

- **Nacionālais plāns** – pieejas nodrošināšana Atveseļošanas fondam

- **Savietojamība** ar citām ES programmām un investīcijām, papildina finansējumu, ko dalībvalstis saņems **ES struktūrfondu** vai cita finansējuma (*CEF, Horizon, etc*) veidā;

- **Zaļš** - vismaz **37%**

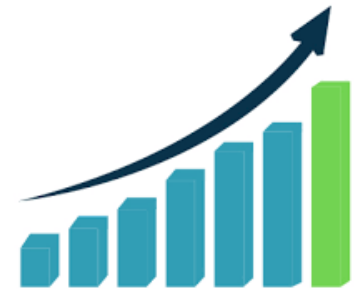

- **Digitāls** – vismaz **20%**

~€1.82
miljardi

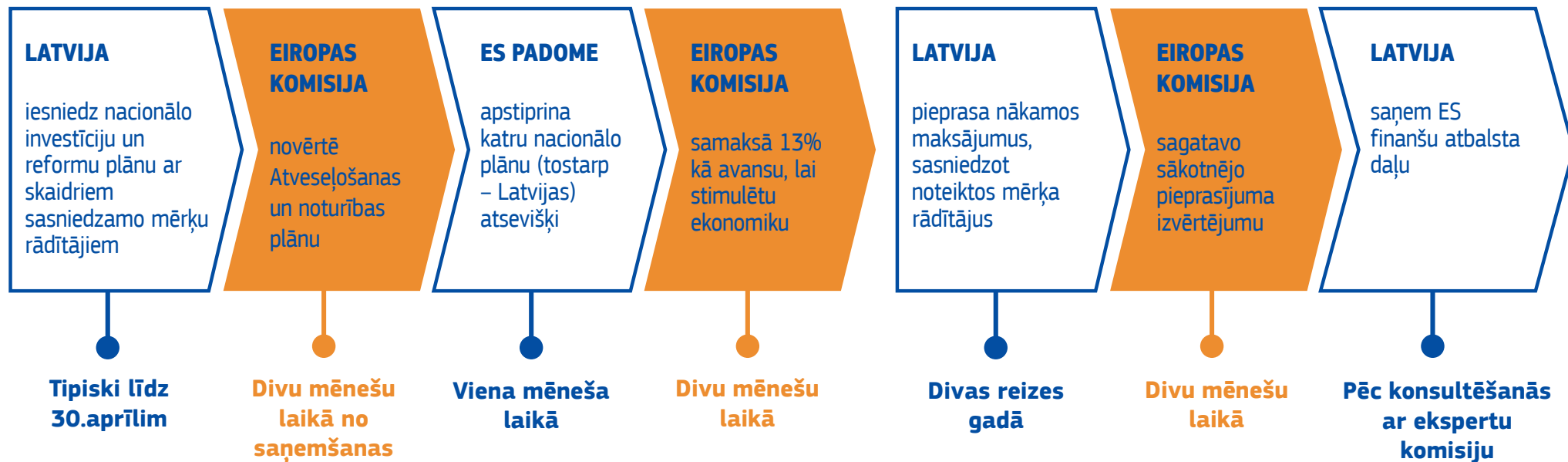
Atveseļošanas un noturības plāni

- Plāna projektus var iesniegt no **2020.gada 15.oktobra** līdz 2021.gada 30.aprīlim (gala termiņš var tikt pagarināts)
- **Dalībvalstis strādā cieši kopā ar Eiropas Komisiju**, lai sagatavotu kvalitatīvus nacionālos Atveseļošanas un noturības plānus
- **Granti un aizdevumi** dalībvalstīm (100% ES finansējums, 13% avanss);

Kā darbosies Atveseļošanās un noturības fonds?

Eiropas Komisija aizņemas nepieciešamo finansējumu starptautiskajos tirgos, emitējot obligācijas

Mērķis I: Pāreja uz zaļu ekonomiku

Dalībvalstīm jāfokusējas uz reformām un investīcijām, kas:

- **Veicina tīras enerģijas** ražošanu un patēriņu
- **Samazina emisijas** ražošanas sektorā
- Atbalsta **aprites ekonomiku**
- Aizsargā un atjauno **bioloģisko daudzveidību**
- Veicina **viеду un ilgtspējīgu mobilitāti**

Katras valsts atjaunošanas un noturības plānā jāiekļauj kā minimums **37%** ar klimata politiku saistītu izdevumu.

«Būtiski nekaitēt klimatam» (*do no significant harm*) princips

jāievēro visās investīcijās no Atveseļošanas fonda

Mērķis II: Pāreja uz digitālu ekonomiku

Dalībvalstīm jāfokusējas uz reformām un investīcijām, kas:

- Uzlabo **savienojamību**
- Palīdz uzlabot iedzīvotāju **digitālās prasmes**
- Ievieš **jaunākās inovatīvās tehnoloģijas**, piemēram, mākslīgo intelektu un īpaši augstas jaudas skaitļošanu
- Uzlabo **kiberdrošību**

Eiropas Komisija piedāvājusi, ka katras dalībvalsts atveseļošanas un noturības plāns iekļauj kā minimums **20%** ieguldījumu, kas saistīti ar digitalizāciju

Paldies!

Vairāk informācijas: [Eiropas Komisijas mājaslapas sadaļa par RRF](#)